

УДК 351.741(438)

О. С. Проневич

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГОЛОВНОЇ КОМЕНДАТУРИ ПОЛІЦІЇ ПОЛЬЩІ

Охарактеризовано адміністративно-правові засади діяльності Головної комендатури поліції як ключового суб'єкта управління польською національною поліцейською системою. Особливу увагу приділено з'ясуванню своєрідності правової природи означеної інституції.

Республіка Польща є унітарною державою з глибокими традиціями централізованого управління поліцією. Нова порівняно із соціалістичним організаційна побудова польської поліції склалася на початку 90-х рр. XX ст., а внаслідок масштабної адміністративної реформи наприкінці XX ст. її було суттєво скориговано. Внаслідок вжитих заходів забезпечено пряме підпорядкування поліції єдиному центральному органу виконавчої влади, запроваджено директивний стиль управління і жорстку вертикаль підпорядкування низових ланок вищим органам, а також уніфіковано стандарти поліцейської діяльності. У вітчизняній адміністративно-правовій науці відсутня традиція системного дослідження позитивного польського досвіду поліцейського будівництва та специфіки організаційно-правового забезпечення діяльності окремих органів поліції. Натомість реформування вітчизняної системи органів внутрішніх справ у контексті модернізації Української держави зумовлює необхідність урахування апробованих зарубіжних підходів до оптимізації поліцейсько-правової сфери.

Метою статті є з'ясування адміністративно-правових засад діяльності Головної комендатури поліції як ключового суб'єкта управління польською національною поліцейською системою.

Головна комендатура поліції Польщі є основоположною ланкою поліцейської системи. Без усвідомлення специфіки правового статусу цієї інституції неможливо сформулювати цілісне уявлення щодо особливостей польської національної системи поліції.

На теперішній час польська поліція складається з низки організаційних одиниць. Відповідно до п. 1 § 2 розпорядження головного коменданта поліції від 28 вересня 2007 р. № 1041 «Про засади організації і обсяг діяльності комендатур, комісаріатів та інших організаційних одиниць поліції», поняття «організаційна одиниця поліції» охоплює Головну комендатуру поліції, воеводську та повітову комендатуру поліції, комісаріат поліції, спеціальний комісаріат поліції, Вищу школу поліції у м. Щитно, поліцейські школи, відділ превенції поліції, самостійні підвідділи поліції, самостійні антитерористичні підвідділи поліції, осередки навчання поліції. «Організаційна ланка поліції» є окремою частиною організаційної структури. Поняття «організаційна структура одиниці поліції» тлумачиться

як «розташування і взаємозалежність між окремими її ланками і посадами, що визначає ієрархію і спеціалізацію службових завдань в організаційній одиниці поліції» [1].

Єдиним загальнонаціональним органом управління поліцією Польщі є Головна комендатура поліції (ГКП), яка має подвійну управлінську природу. З одного боку, вона є допоміжним апаратом головного коменданта поліції, що реалізує регулятивну, координаційну та наглядово-контролюючу функції. З іншого боку, є підстави для розгляду Головної комендатури поліції як організаційної структури поліції, що на загальнонаціональному рівні реалізує основні завдання у сфері боротьби з організованою злочинністю та тероризмом, протидії та подолання злочинності у поліцейському середовищі, оперативного реагування на вчинення протиправних діянь надрегіонального рівня і координація поліцейських операцій загальнонаціонального характеру, участь у міжнародному співробітництві (у тому числі й забезпечення участі особового складу польської поліції у міжнародних миротворчих місіях). Головна комендатура польської поліції водночас реалізує «підтримуючі» завдання щодо розробки і впровадження стандартів оперативної техніки, удосконалення криміналістичних методик розслідування злочинів, використання авіатехніки під час проведення поліцейських операцій тощо.

Головна комендатура поліції функціонує відповідно до затвердженого розпорядженням головного коменданта поліції Регламенту ГКП від 27 травня 2010 р. [2], де визначено її організаційну структуру, напрями діяльності й функції, завдання організаційних одиниць. Згідно з п. 2 § 1 Регламенту вона реалізує такі функції: штабну, адміністративного нагляду, координації, виконавчу (у загальнонаціональному масштабі), допоміжну (підтримуючу). Вищезазначені функції реалізуються стосовно організаційних одиниць поліції переважно шляхом стандартизації їх діяльності та надання консультацій (методичної допомоги).

Головна комендатура поліції є «організаційною одиницею поліції, що виконує завдання, які виникають із сфери діяльності головного коменданта поліції» (п. 1 § 2 Регламенту). На ГКП покладено виконання завдань Національного центрального бюро Інтерполу (відповідно до ст. 31 Статуту Міжнародної організації кримінальної поліції [3]), національного підрозділу Європолу (згідно зі ст. 8 рішення щодо створення Європейського відомства поліції (Європолу) від 6 квітня 2009 р. [4]), національного бюро системи SIRENE і центрального технічного органу Національної інформаційної системи (їх створення передбачено Законом «Про участь Республіки Польща у Шенгенській інформаційній системі і візовій інформаційній системі» від 24 серпня 2007 р. [5]), Національного центру кримінальної інформації (відповідно до ст. 5 Закону «Про накопичення, опрацювання і передачу кримінальної інформації» від 6 липня 2001 р. [6]), національного бюро у справах розшуку майна

(згідно зі ст. 1 відповідного рішення ЄС від 6 грудня 2007 р. [7]), центрального бюро щодо боротьби з фальшивомонетництвом (на виконання ст. 12 Женевської міжнародної конвенції щодо боротьби з фальшивомонетництвом від 20 квітня 1929 р. [8]). Крім того, Головна комендатура поліції повинна забезпечувати виконання міжнародних угод про співпрацю щодо розшуку злочинців, а також щодо запобігання та протидії злочинності.

Керівництво Головної комендатури поліції Польщі складають головний комендант поліції, його перший заступник, заступники, начальники організаційних одиниць (директори). Відповідно до наказу головного коменданта поліції від 20 листопада 2009 р. № 434 «Про розподіл завдань між заступниками головного коменданта поліції і делегування повноважень щодо прийняття рішень від імені головного коменданта поліції» вичерпно визначено сфери відповідальності заступників головного коменданта поліції, які є кураторами окремих організаційних ланок Головної комендатури поліції та здійснюють нагляд за воеводськими комендантами поліції [9].

Відповідно до чинного Регламенту до складу Головної комендатури поліції входять такі організаційні ланки (бюро та прирівняні структури):

I. Сегмент кримінальної служби:

- Кримінальне бюро – моніторинг та оцінка кримінальних загроз на загальнонаціональному рівні, розробка і впровадження систем ефективно протидії кримінальним загрозам; допомога організаційним одиницям поліції, координація і нагляд за оперативно-розшуковими заходами у резонансних справах зі значним потенціалом загрози для суспільства. До його складу входять: кримінальний відділ; відділ розшуку та ідентифікації осіб; відділ боротьби з економічною злочинністю; відділ боротьби з корупцією; слідчий відділ; відділ оперативної техніки; відділ спеціальної техніки та реалізації; відділ інноваційних технологій; загальний відділ;

- Бюро кримінальної розвідки – пошук з використанням відкритих джерел інформації кримінального характеру, її накопичення і опрацювання; нагляд за якістю і структурованістю інформації кримінального характеру у поліцейських базах даних; координація обміну інформацією кримінального характеру між уповноваженими суб'єктами; оперативний аналіз справ, що виходять за межі одного воеводства; стратегічний аналіз з метою розпізнання загроз на національному і міжнародному рівнях, що погіршують рівень публічної безпеки і порядку; підтримка служб кримінальної розвідки воеводських комендатур; впровадження нових методів і форм діяльності та уніфікованих стандартів проведення кримінальної розвідки. До складу бюро входять відділ кримінального аналізу, відділ вербування, відділ інформаційного обслуговування, загальний відділ;

- Бюро внутрішніх справ – викриття вчинених поліцейськими злочинів і розшук злочинців шляхом проведення оперативно-

розшукових заходів і слідчих дій; координація оперативних заходів у справах функціонерів і працівників поліції; накопичення та аналіз інформації щодо злочинності серед особового складу поліції; координація заходів щодо запобігання корупції у поліції та реалізація превентивних заходів у цій сфері. У складі Бюро внутрішніх справ функціонують три управління;

- Центральна криміналістична лабораторія – криміналістично-технічне забезпечення заходів щодо запобігання і боротьби зі злочинністю; розробка нових зразків криміналістичної техніки і проведення криміналістичних експертиз високого рівня складності; створення криміналістичних баз даних і картотек; забезпечення функціонування системи підвищення професійної кваліфікації кандидатів на заміщення посад експертів і техніків; надання поліцейським криміналістичним лабораторіям права самостійного здійснення експертиз і підготовки висновків. У структурі лабораторії діють такі відділи: дослідження документів і аудіовізуальних технологій; механоскопії та балістики; фізичної хімії; біології; дактилоскопії; організації та наукового розвитку, управління якістю;

- Бюро міжнародного поліцейського співробітництва – участь у євроінтеграційних заходах; забезпечення співробітництва з міжнародними поліцейськими організаціями, зарубіжними поліцейськими формаціями і недержавними суб'єктами правоохоронної діяльності; організація міжнародних контактів головного коменданта поліції і координація міжнародного поліцейського співробітництва організаційних одиниць поліції; забезпечення органів кримінального переслідування і органів правосуддя цілодобовим обміном оперативно-процесуальною інформацією із зарубіжними профільними відомствами; координація міжнародного розшуку; реалізація завдань, що випливають із положень Закону «Про Шенгенську інформаційну систему і систему візової інформації» від 24 серпня 2007 р. [10]. У складі цього Бюро функціонують відділ позаопераційної співпраці, відділ у справах поліцейських контингентів і офіцерів зв'язку, відділ координації міжнародного розшуку, відділ міжнародної координації обміну інформацією, загальний відділ, секція цілодобового обслуговування міжнародного притоку інформації, секція у справах Бюро Сирена, секція у справах Інтерполу, секція у справах Європолу.

II. Сегмент превентивної служби:

- Бюро превенції – стандартизація діяльності превентивної служби в організаційних одиницях поліції; підвищення ефективності діяльності патрульної та конвойної служби, а також судової поліції; організація та координація заходів у сфері запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням; моніторинг, аналіз та оцінка способу діяльності й реалізація превентивних завдань; нагляд за спеціальними озброєними охоронними формаціями, обігом зброї, боєприпасів і вибухових речовин. У складі Бюро функціонують відділ у справах превентивного забезпечення, конвойний відділ,

відділ у справах неповнолітніх, патології та профілактики; відділ нагляд за спеціальними озброєними охоронними формаціями, загальне управління;

- Бюро дорожнього руху – аналіз стану безпеки і порядку в дорожньому русі; вироблення тактики діяльності поліцейських, які підтримують безпеку дорожнього руху. До складу бюро входить відділ нагляд і координації, відділ профілактики та аналізу, загальна секція;

- Головний штаб поліції – накопичення та аналіз поточної інформації щодо подій і загроз для публічної безпеки та порядку; розробка процедур і оперативних планів реагування у кризових ситуаціях та випадках виникнення внутрішніх загроз для безпеки держави; моніторинг, аналіз та оцінка ефективності діяльності відділів (підвідділів) превенції поліції, чергових частин і підрозділів поліцейської авіації, а також створення відповідних стандартів; управління поліцією на загальнонаціональному рівні у випадках загроз для публічної безпеки і порядку; ініціювання та координація виконання завдань поліцією щодо охорони стратегічних об'єктів, важливих для безпеки та обороноздатності держави у кризових ситуаціях. Завдання зумовили структуру цього Бюро, яке включає до свого складу управління поліцейської авіації, оперативний відділ, відділ кризового управління та оборони, відділ чергової служби;

- Бюро антитерористичних операцій – фізична протидія тероризму, проведення спеціальних бойових операцій, координація і нагляд за діяльністю окремих антитерористичних підвідділів поліції; накопичення і аналіз поточної інформації щодо актів терору, методів і форм діяльності злочинців; підготовка навчальних програм і нагляд за підготовкою окремих антитерористичних підвідділів поліції, поліцейських неогоціантів і саперно-піротехнічних підрозділів; забезпечення ведення поліцейських переговорів у рамках антитерористичних операцій та акцій; співробітництво з державними і зарубіжними суб'єктами антитерористичної діяльності. У складі цього Бюро функціонують чотири бойові відділи, снайперсько-розвідувальний відділ, відділ координації та навчання, відділ технічної підтримки, секція неогоціації.

III. Сегмент допоміжних служб, що забезпечують діяльність поліції:

- Кабінет головного коменданта поліції – забезпечення головному комендантові поліції умов для управління поліцією; опрацювання пріоритетів діяльності поліції; реалізація інформаційної політики головного коменданта поліції; видання поліцейського часопису «Полісја 997», пропагування і моніторинг стану дотримання прав людини у діяльності поліції; координування співпраці керівництва поліції з профспілками, товариствами, організаціями і фундаціями. До складу Кабінету головного коменданта поліції входять президіальний відділ, відділ системних опрацювань і публічної інформації, відділ преси, редакція журналу «Полісја 997», управління у справах охорони прав людини;

- Бюро кадрів і освіти – організаційні й кадрові питання; координація навчання і підвищення кваліфікації особового складу поліції; координація та нагляд за діяльністю психологічних служб у поліції; координація досліджень щодо відповідності кандидатів вимогам на заміщення певних посад або проходження служби в окремих організаційних одиницях поліції; стандартизація заходів у підрозділах поліції у сфері медицини праці. У складі Бюро функціонують відділ особових справ, відділ організації поліції, відділ організації та координації професійної підготовки; програмно-методичний відділ, відділ набору, відділ поліцейських психологів, управління правового забезпечення;

- Бюро правового забезпечення – виконання завдань у галузі юриспруденції; надання правової допомоги та інформації; здійснення адміністративного провадження у справах щодо отримання дозволів на зброю, охорону людей і майна, а також ліцензії детектива. Бюро складається з правового відділу, відділу інформації та правової допомоги; відділу адміністративних процедур;

- Бюро фінансового забезпечення – реалізація завдань, що «виникають з функцій головного коменданта поліції як диспозитора коштів державного бюджету II ступеня, особливо планування бюджету поліції та формування відповідної звітності»; пошук додаткових джерел фінансування потреб поліції тощо. Бюро складається з відділу бюджету, відділу фінансового обслуговування, відділу персональних видатків, відділу публічних замовлень, відділу допоміжних фондів тощо;

- Бюро зв'язку та інформатики – організація, підтримання і управління телеінформаційними системами, надання сприяння організаційним одиницям поліції у цій сфері. До складу Бюро входять такі відділи: організації телеінформаційних систем; телеінформаційних проєктів; підтримання телетрансмійних систем; телекомунікаційного обслуговування; спеціальної пошти тощо;

- Бюро контролю – надання головному комендантові поліції інформації щодо стану реалізації поліцією передбачених законом завдань і відповідності фінансово-господарської діяльності вимогам закону; прийом і розгляд скарг та пропозицій, направлених до головної комендатури поліції; діагностика причин виникнення проблем у функціонуванні поліції. У складі цього Бюро функціонують такі відділи: загальнополіцейського контролю; фінансово-господарчого контролю; скарг і пропозицій; стратегічного контролю і аналізу; охорони праці;

- Бюро охорони таємної інформації – координація і контроль охорони таємної інформації в поліції, гарантування безпеки персональних даних, систем та телеінформаційних мереж для передачі таємної інформації; атестування об'єктів і видача «посвідчень безпеки»; контроль обліку, матеріалів та обігу секретних документів; координація виконання завдань щодо передачі міністрові юстиції інформації про кандидатів на заміщення посад суддів і прокурорів.

У складі Бюро функціонує відділ провадження з метою перевірки та аналізу, головний архів поліції, відділ телеінформаційної безпеки, таємна канцелярія;

- Бюро логістики поліції – здійснення господарської діяльності, визначення стандартів і норм матеріально-технічного забезпечення організаційних одиниць поліції, координація інвестиційної діяльності й проведення ремонтних робіт, здійснення управління житловим фондом Головної комендатури поліції, участь у провадженні щодо вирішення житлового питання функціонерів, працівників і пенсіонерів, забезпечення охорони об'єктів ГКП тощо. До складу Бюро входять відділи: координації інвестиціями та управління нерухомістю; координації забезпечення озброєнням і поліцейською технікою; координації житлового забезпечення; координації транспортного забезпечення; інвестиційно-ремонтний; адміністративно-житловий; забезпечення об'єктів;

- Управління зв'язків з громадськістю – «реалізація медійно-інформаційної політики головного коменданта поліції», а саме: моніторинг та аналіз матеріалів у засобах масової інформації щодо діяльності поліції; інформування засобів масової інформації про вжиті головним комендантом поліції заходи, а також акції окремих структурних одиниць Головної комендатури поліції; участь у розробці загальнодержавної стратегії та концепції інформаційної діяльності щодо запобігання суспільним патологіям і криміногенним явищам; участь у профілактичних заходах; підтримання контактів з населенням; інформування засобів масової інформації щодо актуальних проблем діяльності поліції, забезпечення підготовки відповідей на надіслані запитання і висловлені у пресі критичні зауваження на адресу головного коменданта поліції, його заступників або організаційних одиниць поліції; підтримка сайту Головної комендатури поліції;

- Управління внутрішнього аудиту – незалежна і об'єктивна оцінка запроваджених у Головній комендатурі поліції систем управління і контролю, надання головному коменданту поліції відповідних матеріалів і пропозицій.

IV. Сегмент слідчої служби:

- Центральне слідче бюро (ЦСБ) – боротьба з організованою злочинністю і розпізнання терористичних загроз; проведення спеціальних операцій; охорона коронних свідків і наближених до них осіб, координація заходів з охорони інших осіб, яким загрожує небезпека; координація заходів щодо оперативного розпізнання терористичних (екстремістських) загроз; організація і здійснення оперативно-розшукових заходів у співпраці з організаційними одиницями поліції; організація співробітництва з державними органами та поліцейськими відомствами зарубіжних країн щодо боротьби з організованою злочинністю. До складу Центрального слідчого бюро Головної комендатури поліції входить відділ загальних справ і нагляду, відділ кримінальної розвідки, відділ боротьби з

актами терору, відділ боротьби з організованою кримінальною злочинністю, відділ боротьби з організованою наркотичною злочинністю, відділ боротьби з організованою економічною злочинністю, управління охорони коронного свідка, управління спеціальних операцій, територіальні управління і відділи. Найближчим часом очікується реформування Центрального слідчого бюро і його інституалізація за зразком Федерального бюро розслідувань США. Зокрема, передбачається внесення доповнень до Закону «Про поліцію» з метою гарантування автономного статусу Центральному бюро розслідувань шляхом його вилучення з-під юрисдикції головного коменданта поліції і запровадження нової посади коменданта ЦСБ, якому мають бути делеговані повноваження на керівництво цією організаційною одиницею (у тому в числі й у фінансовій та кадровій сферах). Штат Центрального слідчого бюро нині складає близько 2,5 тис. осіб. Необхідність подібної реформи зумовлена прагненням унеможливити вплив на цю формацію з боку політичних сил.

V. Національний центр кримінальної інформації.

Зауважимо, що головний комендант поліції також має право створювати постійні ради і комісії та визначати їх персональний склад.

Організаційні ланки Головної комендатури поліції очолюються директорами, які «зобов'язані створювати необхідні умови для виконання службових обов'язків функціонерами і працівниками поліції» та уповноважені розподіляти між заступниками повноваження на підставі чинних засад організації та обсягів діяльності комендатур і комісаріатів поліції, а також порушувати клопотання перед головним комендантом поліції щодо поділу підпорядкованих їм структурних підрозділів на організаційні ланки нижчого рівня, «визначення каталогів їх завдань», затвердження функціональних обов'язків персоналу тощо [2].

До компетенції Головної комендатури поліції Польщі віднесено: визначення засад організації структурних підрозділів Головної комендатури поліції та організаційних одиниць поліції, контроль за дотриманням вимог щодо штатно-організаційної структури та зайнятості; вироблення новітніх форм і методів виконання завдань галузевими поліцейськими службами; співробітництво з правоохоронними органами, органами публічної адміністрації та недержавними інституціями у сфері запобігання і боротьби зі злочинністю; співробітництво із зарубіжними поліцейськими органами і міжнародними організаціями у боротьбі з транснаціональною злочинністю; протидія і фізичне придушення тероризму, організація, координація і нагляд за діями поліції у цій сфері, проведення антитерористичних тактичних навчань; ініціювання і координація заходів організаційних одиниць поліції з метою виконання передбачених законодавством завдань; створення умов для ефективної діяльності служб поліції, визначення напрямів і пріоритетів їх розвитку; створення умов, планування, здійснення і координація

заходів з метою боротьби з кримінальною злочинністю, накопичення відповідної інформації; здійснення стратегічного і оперативного кримінального аналізу; проведення спеціальних операцій і реалізація програм охорони коронних свідків та членів їх родин; забезпечення організаційно-технічних можливостей використання оперативної техніки; розслідування злочинів, вчинених поліцейськими і працівниками поліції, накопичення та аналіз відповідної інформації, вжиття превентивних заходів; організація системи початкової підготовки і підвищення професійної кваліфікації, підготовка та впровадження дидактичних матеріалів; надання правової допомоги та інформації організаційним одиницям поліції з питань, пов'язаних з їхньою діяльністю; проектування, організація, впровадження, утримання та управління телеінформаційними системами, здійснення нагляду у цій сфері за діяльністю територіальних органів поліції; визначення особливих умов безпеки та гігієни роботи функціонерів і працівників поліції з урахуванням вимог Державної інспекції праці тощо.

Резюмуючи, зазначимо, що генеза Головної комендатури поліції Польщі зумовлена існуванням централізованої моделі управління поліцією. Головна комендатура поліції наділена широкою адміністративно-правовою правосуб'єктністю. Своєрідність правової природи означеної інституції полягає в тому, що вона водночас є допоміжним апаратом головного коменданта поліції, який реалізує функцію управління польською поліцією, та має ознаки організаційної одиниці, яка на загальнонаціональному рівні вживає заходів з метою усунення конкретних загроз для охоронюваного суспільного блага.

Список літератури: 1. Zarządzenie nr. 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji // Dziennik Urzędowy Komendy Głównej Policji. – 2007. – Nr. 18. – Poz. 135. 2. Zarządzenie nr. 749 Komendanta Głównego Policji w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji z dnia 27 maja 2010 r. // Dziennik Urzędowy Komendy Głównej Policji. – 2010. – Nr. 6. – Poz. 189. 3. Устав Международной организации уголовной полиции (Интерпол) (вступил в силу 13 июня 1956 г., с изменениями по состоянию на 1 января 1986 г.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pravoteka.ru/pst/123/61280.html. 4. Beschluss des Rates vom 6. April 2009 zur Errichtung des Europäischen Polizeiamts (Europol) // Amtsblatt der Europäischen Union. – 2009. – L121. – S. 41–42. 5. Ustawa o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym z dnia 24 sierpnia 2007 r. // Dziennik Ustaw. – Nr. 165. – Poz. 1170. 6. Ustawa o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych z dnia 6 lipca 2001 r. // Dziennik Ustaw. – 2010. – Nr. 29. – Poz. 153. 7. Decyzja Rady 2007/845/WSiSW dotyczącej współpracy pomiędzy biurami do spraw odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem z dnia 6 grudnia 2007 r. // Dziennik Urzędowy UE L 332. – 18.12.2007 r. – Str. 103. 8. Konwencja Międzynarodowa o zwalczaniu fałszowania pieniędzy, podpisana w

Genewie dnia 20 kwietnia 1929 r. wraz z protokołem fakultatywnym podpisanym tegoż dnia w Genewie // Dziennik Ustaw. – 1934. – Nr. 102. – Poz. 919. **9.** Decyzja nr. 434 Komendanta Głównego Policji w sprawie podziału zadań między zastępców Komendanta Głównego Policji oraz upoważnień do podejmowania decyzji w imieniu Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2009 r. // Dziennik Urzędowy Komendy Głównej Policji. – 2009. – Nr. 15. – Poz. 76. **10.** Ustawa o odziale w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wisowej z dnia 24 sierpnia 2007 r. // Dziennik Ustaw. – 2007. – Nr. 165. – Poz. 1170.

Надійшла до редакції 06.04.2012

Охарактеризованы административно-правовые основы деятельности Главной комендатуры полиции как ключевого субъекта управления польской национальной полицейской системой. Особое внимание уделено определению своеобразия правовой природы данной институции.

Administrative-legal bases of activity of Main commandant's headquarters of police as a key subject of management by the Polish national constabulary system are described. The special attention is spared to the determination of originality of legal nature of mentioned organ.

УДК [346.6+351.713](477)

С. В. Симов'ян

ПЕРВИННИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК МЕТОД БАНКІВСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Розглянуто організаційно-правові основи впровадження фінансового моніторингу в банківську діяльність і запропоновано шляхи удосконалення чинного банківського законодавства з метою протидії легалізації злочинних доходів.

Набрання чинності положеннями Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом» [1] (далі – ЗУ «Про запобігання...») обумовлює необхідність удосконалення методик виявлення фінансових операцій, пов'язаних із відмиванням грошей. Одним з основних методів відстеження сумнівних операцій є здійснення заходів фінансового моніторингу.

Окремим проблемам правового механізму використання фінансового моніторингу в системі фінансового контролю присвячено праці Е. О. Алісова [2], Л. К. Воронової та Н. П. Кучерявенко [3], О. Ю. Грачової [4], І. Б. Заверухи [5] О. А. Костюченка [6], А. О. Монаєнко [7], О. П. Орлюк [8], Л. А. Савченко [9], М. В. Старинського [10], В. Д. Чернадчука [11] та ін. Проте в банківській діяльності, фінансовий моніторинг як один із засобів протидії легалізації потребує дослідження.